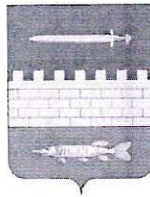

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Советская, д.80,
с. Новошешминск, 423190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Совет урамы, 80,
Яңа Чишмә авылы, 423190

т. (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2015 елның «17» декабреннән

№ 363

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Архангельск «Әкият» балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем учреждениесе уставын яңа редакциядә раслау турында»

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә карар бирәм:

1. Кушымтада бирелгән «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Архангельск «Әкият» балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем учреждениесе уставын яңа редакциядә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Архангельск «Әкият» балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем учреждениесенен мөдире Зайцева Мария Николаевна салым органында күрсәтелгән юридик затның уставын дәүләт теркәвенә алганда мөрәжәгать итүче итеп билгеләргә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенен социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитеты
житәкчесе вазифаларын башкаручы

В.Н. Семеняк

КИЛЕШЕНГӘН:

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районының
Милек һәм жир мөнәсәбәтләре
палатасы рәисе

Гордеева Н.А

« _____ » _____ 2015 ел

РАСЛАНГАН:

Татартсан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль
районы Башкарма
комитетының
2015 елның «17» декабрнән
363 номерлы карары белән

В.Н. Семеняк

КИЛЕШЕНГӘН:

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Финанс -бюджет палатасы рәисе

Л.Л.Завалишина

« _____ » _____ 2015 ел

**«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«АРХАНГЕЛЬСК «ӘКИЯТ» БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»
МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ
УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
УСТАВЫ**

Архангел Бистәсе авылы

2015

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Архангельск «Әкият» балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән төзелде. «___» _____ № _____

1.2. Балалар бакчасының тулы рәсми атамасы рус телендә:

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Архангельский детский сад «Сказка» Новошешминского муниципального района Республики Татарстан»

татар телендә: «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Архангельск «Әкият» мәктәпкәчә белән бирмуниципаль бюджет учреждениесе»

Аыскартылган исеме:

рус телендә: МБДОУ «Архангельский детский сад «Сказка»

татар телендә: «Архангельск «Әкият» балалар бакчасы» МБДОУ

1.3. Балалар бакчасының гамәлгә куючысы (милек хужасы) - Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты.

Гамәлгә куючының почта адресы һәм реквизитлары: 423190, ТР, Яңа Чишмә районы, Яңа Чишмә авылы, Совет урамы, 80, ИНН 1631003397, БИК 049205001, ОГРН 1051660041740.

1.4. Балалар бакчасы эшчәнлеген координацияләүне һәм жайга салуны «Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеген» муниципаль учреждениесе үз компетенциясе нигезендә башкара.

Балалар бакчасы эшчәнлеген оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәт белән идарә итүгә кагылышлы өлешендә, йә әлегә мөлкәтне сатып алу өчен гамәлгә куючы тарафыннан бүлөп бирелгән акчалар хисабына балалар бакчасы тарафыннан сатып алынган өлештә, шулай ук ТР Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы тарафыннан аның компетенциясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Балалар бакчасы үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе законнарына, Татарстан Республикасы законнарына, муниципаль хокукый актларга, әлегә уставка, балалар бакчасының Мөкаль актларына таяна.

1.6. Балалар бакчасы юридик зат булып тора, Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелә һәм теркәлә, мөстәкыйль баланска, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Финанс органында шәхси счетларына, түгәрәк мөһер, штамплар, бланкларга ия.

Рәштыру-хокукый формасы: бюджет учреждениесе.

Мәре: мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе

Б. Балалар бакчасы үз эшчәнлегенә төп максаты буларак табыш алынмаучы коммерцияле

и

б.

я

булмаган оешма булып тора.

1.7. Балалар бакчасы үзене оператив идарэ итү хокукында беркетелгэн аерым мөлкәткә ия, үз исемненнән мөлкәти һәм мөлкәти булмаган хокукларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга мөмкин, йөкләмәләргә ия, гариза бирүче, жавап бирүче, өченче зат сыйфатында федераль законнар нигезендә судта чыгыш ясый.

1.8. Балалар бакчасында белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукы белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензия мизгелдән туа.

1.9. Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлеген саклауны оештыру (беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтүдән тыш, даими медицина тикшерүләрен һәм диспансеризацияне үтүдән тыш) Балалар бакчасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.10. Беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтүне оештыруны сәламәтлек саклау өлкәсендә Башкарма хакимият органнары башкара.

1.11. Балалар бакчасы белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлеген саклау өчен шартлар тудыра, шул исәптән тәмин итә:

- 1) укучыларның сәламәтлеге торышына агымдагы контрольне;
- 2) санитария-гигиена, профилактика һәм савыктыру чараларын үткөрү, Россия Федерациясендә гражданнарның сәламәтлеген саклау өлкәсендә укуту һәм тәрбия бирүне;
- 3) дәүләт санитар-эпидемиологик кагыйдәләрен һәм нормативларын үтәүне.

1.12. Педагогик хезмәткәрләр хезмәт законнары нигезендә эшкә кергәндә башлангыч медицина тикшерүләрен, шулай ук эш бирүче юнәлеште буенча чираттан тыш медицина тикшерүләрен үтәргә тиешләр.

Балалар бакчасының башка хезмәткәрләре эш бирүче акчалары хисабына башлангыч һәм вакытлы медицина тикшерүләре уза.

1.13. Балалар бакчасында туклануны оештыру балалар бакчасына йөкләнә. Ризык эзерләү һәм саклау өчен балалар бакчасында махсус жиһазландырылган бинада азык-төлек блогы эшли.

1.14. Балалар бакчасында сәяси партияләрнең, иҗтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләрнең һәм оешмаларның (берләшмәләрнең) оештыру структураларын төзү һәм аларның эшчәнлеген рөхсәт ителми.

1.15. Балалар бакчасын гамәлгә куючы белән Балалар бакчасы арасындагы мөнәсәбәтләр гамәлгә куючы белән Балалар бакчасы арасында төзелгән килешү нигезендә билгеләнә.

1.16. Балалар бакчасы "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтта Россия Федерациягә законнары, шулай ук локаль норматив актлар нигезендә мәгълүмат урнаштыра һәм аны яңартуны тәмин итә.

1.17. Алдында торган бурычларны үтәү максатыннан, Балалар бакчасы предприятиеләр,

учреждениеләр һәм оешмалар белән турыдан-туры элемтә урнаштырырга хокуклы.

18. Юридик адрес: 423182, Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Архангел Бистәсе авылы, Бакча урамы, 50А йорт.

Фактик адрес: 423182, Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Архангел Бистәсе авылы, Садовая урамы, 50А йорт.

19. Учреждениенң филиаллары һәм вәкиллеләре юк.

2. Эшне оештыру

Балалар бакчасы эшчәнлегенң предметы, максаты һәм төрләре

2.1. Балалар бакчасының эшчәнлек предметы булып федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Россия Федерациясенң норматив хокукый актларында һәм Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы башкарма комитеты органнарының муниципаль хокукый актларында каралган мөгариф өлкәсендә хезмәт күрсәтү тора.

Балалар бакчасы эшчәнлекнең түбәндәге төп төрләрен башкара:

1. – һәркем өчен түләүсез мәктәпкәчә белем бирү;
2. – балаларны карау һәм тәрбияләү.

2.2. Балалар бакчасы эшчәнлегенң максаты:

- мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гомуми культурасын формалаштыру;
- физик, интеллектуаль, әхлакый, эстетик һәм шәхси сыйфатларны үстерү;
- мәктәпкәчә яшьтәге балаларның уку эшчәнлегенә алшартларын формалаштыру;
- мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту;

Балалар бакчасының төп бурычлары:

- 1) Тәрбияләнүчеләрнең тормышын саклау һәм физик һәм психик сәламәтлеген ныгыту;
- 2) Тәрбияләнүчеләрнең таныш-белү-сөйләм, социаль-шәхси, сәнгать-эстетик һәм физик үсешен тәмин итү;
- 3) Балаларның яшь категорияләрен исәпкә алып, кеше хокукларына һәм ирекләренә хөрмәт, әйләнә-тирә табигатькә, туган илгә, гаиләгә мөхәббәт тәрбияләү;
- 4) Тәрбияләнүчеләрнең физик һәм (яки) психик үсешендә житешсезлекләренә кирәкле коррекцияләүне гамәлгә ашыру;
- 5) Балаларның тулы канлы үсешен тәмин итү өчен тәрбияләнүчеләрнең гаиләләре белән хезмәттәшлек итү;
- 6) Балаларны тәрбияләү, укуту һәм үстерү мәсьәләләре буенча ата-аналарга (законлы вәкилләргә) консультатив һәм методик ярдәм күрсәтү.

2.3. Балалар бакчасы эшчәнлегенә төп предмет-мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә хезмәт күрсәтү, шул исәптән гомуми үсеш юнәлешендәгә төркемнәрдә мәктәпкәчә белем бирү буенча төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру юлы белән дә.

Мәктәпкәчә белем бирүнең эчтәлегә мәктәпкәчә белем бирү программасы белән билгеләнә. Мәктәпкәчә белем бирү программалары мәктәпкәчә яштыгә балаларның яшь һәм шәхси үзенчәлекләрен исәпкә алып, төрле яклап үсешенә юнәлдерелгән. Шул исәптән мәктәпкәчә яштыгә балаларга башлангыч гомуми белем бирү программаларын уңышлы үзләштерү өчен кирәкле һәм житәрлек дәрәжәдә, мәктәпкәчә яштыгә балаларга индивидуаль якин килү һәм мәктәпкәчә яштыгә балалар өчен үзенчәлекле эшчәнлек төрләренә ирешү.

2.4. Мәктәпкәчә белем бирү программасының структурасы, күләме, гамәлгә ашыру шартлары һәм аны үзләштерү нәтижеләре буенча таләпләр мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты белән билгеләнә.

2.5. Мәктәпкәчә белем бирү программалары Балалар бакчасы тарафыннан мөстәкыйль рәвештә эшләнә һәм раслана. Мәктәпкәчә белем бирүнең белем бирү программалары муниципаль мәгариф оешмалары тарафыннан мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә һәм мәктәпкәчә белем бирүнең тиешле үрнәк программаларын исәпкә алып мөстәкыйль эшләнә һәм раслана.

2.6. Балалар бакчасы белем бирү эчтәлеген билгеләүдә, гамәлгә ашырыла торган мәгариф программалары буенча укыту-методик тәэмин итүне, мәгариф технологияләрен сайлауда ирекле.

2.7. Балалар бакчасы мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыруның челтәр формасыннан файдалану хокукына ия, ул аны тәрбияләнүчеләрнең белем бирү эшчәнлегенә гамәлгә ашыручы берничә оешма ресурсларын кулланып, шулай ук кирәк булганда башка оешмаларның ресурсларын кулланып үзләштерү мөмкинлеген тәэмин итә. Мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруның челтәрле формасыннан файдалану элегә оешмалар арасындагы килешү нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашырганда балаларның индивидуаль үсешенә бая бирү үткәрелергә мөмкин. Мондый баяләү Балалар бакчасының педагогик хезмәткәрләре тарафыннан педагогик диагностика (мәктәпкәчә яштыгә балаларның индивидуаль үсешен баяләү) кысаларында үткәрелә.

2.8. Балалар бакчасы мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыру юлы белән мәктәпкәчә белем бирүне шулай ук 1 яштың алып белем бирү мөнәсәбәтләре туктатылганчы балаларны карауны тәэмин итә.

2.9. Мәктәпкәчә белем алу вакыты мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты белән билгеләнә.

Балалар бакчасының төп структур берәмлеге - мәктәпкәчә яшьтәге балалар төркеме.

2.10. Балалар бакчасында төркемнәр саны, санитар нормаларга һәм белем бирү процессын гамәлгә ашыру өчен булган шартларга бәйле рәвештә кабул ителгән, аларның иң чик тулылыгына карап (шулай ук бюджет финанславы нормативын исәпләгәндә кабул ителгән иң чик тулылыгын исәпкә алып) гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

Гомуми үсеш юнәлешендәге төркемнәрдә мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыру бәлмәлгә ашырыла. Төркемнәрнең тулылыгы балаларның яшен, аларның сәламәтлеген, төп белем бирү программасының үзенчәлеген исәпкә алып, шулай ук мәктәпкәчә белем бирү сешмаларының эш режимын булдыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләрне исәпкә алып билгеләнә.

2.11. Балаларны бер яшь төркеменнән икенчесенә күчерү мәктәпкәчә белем бирү бүлгәгә мөдире бәерыгы нигезендә агымдагы елның августыннан сентябрь аена кадәр башкарыла.

2.12. Туклануны оештыру Балалар бакчасына йөкләнә. Балалар бакчасында туклану санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә оештырыла һәм сәламәтлек саклау срганнары тарафыннан эшләнгән һәм тәкъдим ителгән ун көнлек меню нигезендә гамәлгә ашырыла.

Туклану сыйфаты, төрлелеге, витаминлаштыру, азык-төлеккә нигез салу, аш-су эшкәртү, азыкларның чыгуы, тәм сыйфаты, азык-төлек блогының санитар торышы, азык-төлекне саклау бөм сату срокларын үтәүне контрольдә тоту балалар бакчасы мөдиренә һәм аларның бөмпетенциясе нигезендә беркетелгән персоналга йөкләнә.

2.13. Балалар бакчасында балаларга медицина хезмәте күрсәтү махсус беркетелгән сәламәтлек саклау органнары һәм медицина персоналы белән тәмин ителә. Медицина персоналы администрация белән беррәттән тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлеге һәм физик үсеше, дөвалау-профилактика чараларын үткәру, санитар-гигиена нормаларын, режимны үтәү һәм туклануның сыйфатын тәмин итү өчен җаваплы. Медицина хезмәткәрләре йогышлы авырулар һәм азык-төлек белән агуланулар килеп чыгуга һәм таралуга юл куймау максатларында профилактик чаралар үткәрәләр.

Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләргә медицина хезмәте күрсәтү өчен бушлай бина бирә һәм медицина персоналының эшләү өчен шартлар тудыра.

2.14. Балаларны тәрбияләү һәм карау дигәндә балаларны тукландыруны һәм хужалык-көнкүреш хезмәте күрсәтүне оештыру, аларның шәхси гигиенасын һәм көн режимын үтәвен тәмин итү чаралары комплексы аңлашыла.

2.15. Балалар бакчасында баланы тәрбияләгән һәм караган өчен ата-аналардан (законлы әәкилләрдән) түләү алына. Аның күләме Гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә һәм Килешүдә

тәгылдырыла. Гамәлгә куючы үзе билгеләгән очрақларда һәм тәртиптә ата-ана түләвенәң күләмен киметергә яисә аны ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) аерым категорияләреннән түләтмәскә хоқуқлы.

Ата-аналарга (законлы вәкилләргә) ата-ана түләвенәң бер өлешен Россия Федерациясе субъектларының норматив хоқуқый актлары белән билгеләнә торған күләмдә компенсация түләнә. Компенсация алу хоқуқына учреждениедә балаларны карау һәм карау өчен ата-аналар түләве керткән ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) берсе ия.

3. Белем бирү процессын рациональ оештыру

3.1. Балаларны укуғу һәм тәрбияләү татар һәм рус телләрендә алып барыла.

3.2. Белем бирү процессы балаларның мөмкинлекләрен, мәнфәгатьләрен, ихтыяжларын исәпкә алып, эшчәнлекнең төрле төрләрен үстерүне күздә тотта.

3.3. Мәктәпкәчә белем бирү программасы махсус оештырылған эшчәнлек рәвешләрендә чармышка ашырыла: төркем, фронталь, төркемчә, индивидуаль, дидактик уеннар, танып-белү күм сәнгать әдәбиятын уку, тематик экскурсияләр, сәяхәткә күзәтүләр, эксперименталь эшчәнлек процессында төркемнәрдә күзәтүләр, планлы күнел ачу, яллар, бәйрәмнәр уздыру.

3.4. Мәктәпкәчә белем бирү программасы шәхесне үстерүне, балаларның төрле эшчәнлек төрләрендә кызыксынуларын һәм сәләтләрен үстерүне тәэмин итә, мәгариф үсешенәң билгеле бер юнәлешләрен тәкъдим итә торған түбәндәге структур берәмлекләрне үз эченә ала:

- социаль-коммуникатив үсеш;
- танып-белү үсеше;
- сөйләм үсеше;
- сәнгати-эстетик үсеш;
- 3. – физик үсеш.

3.5. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе тәрбияләнүчеләрнең ун көн ярым булуы белән биш эшчәнлек эш атнасы режимында эшли. Шимбә, якшәмбе һәм бәйрәм көннәре – эш көннәре түгел (ш).

3.6. Балаларны көн саен иртән тәрбиячеләр кабул итә, алар ата-аналардан балаларның сәламәтлеге торышы турында сорааша.

3.7. Авырулары ачыкланган балалар яки авыруга шикләнгән балалар Балалар бакчасына кабул ителми; авырган балаларны көн дәвамында ата-аналар (законлы вәкилләр) килгәнче сәламәт балалардан аералар, изоляторда (вакытлыча изоляторда урнаштыралар) урнаштыралар яисә дәвалау учреждениесенә жиберәләр.

4.7. Авырганнан, шулай ук 5 көннән артык (ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш) бакчага бармагәннән соң, балаларны мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә медицина учреждениесеннән белешмә булганда гына кабул итәләр.

4.8. Балаларның мәстәкыйль эшчәнлеге, турыдан-туры белем бирү эшчәнлеге, йөрү, йокы, шулай ук белем бирү йөкләнешенең рөхсәт ителгән күләме мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының эш режимын булдыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр белән билгеләнә.

4.9. Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләргә өй эшләре бирелми.

4. Тәрбияләнүчеләрне кабул итү кагыйдәләре, күчерү һәм чыгару нигезләре һәм тәртибе

4.1 Балаларны мәктәпкәчә белем бирүнең төп мәгариф программалары буенча уку өчен Учреждениегә кабул итү, Гамәлгә куючы тарафыннан агымдагы елның 1 июненнән 1 сентябренә кадәр билгеләнгән тәртиптә, комплектлау нәтижәләре буенча, мөдир тарафыннан башкарыла. Калган вакытта ирекле (бушаган, яңа төзелгән) өчен комплектлау ясала.

4.2. Балалар бакчасына кабул итү өчен ата-аналар (законлы вәкилләр) бирергә тиеш:

- баланың ата-анасыннан (законлы вәкиленнән) берсенен шәхесен раслый торган документ;
- баланың туу турында таныклык күчермәсе;
- мәгариф идарәсе биргән юллама (сертификат);
- ата-аналардан (законлы вәкилләрдән) гариза;
- бала сәламәтлеге торышы һәм әлеге төр балалар бакчасына бару мөмкинлеге турында медицина комиссиясе бәяләмәсе;
- компенсация юнәлешендәге төркемнәргә балаларны кабул иткәндә психологик-медицин-педагогик комиссия бәяләмәсе;
- башкалар.

4.3. Бала авырган һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениенә керү мөмкинлеге булмаган очракта, Мәдрәжәгать итүчеләр бу хакта мөдирне кисәтергә һәм сәламәтлек саклау учреждениесеннән белешмә тапшырырга тиешләр.

4.4. Баланы мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә күчерү турында карар кабул итү тәрбияләнүчеләрнең ата-аналары (законлы вәкилләре) белән килешү төзү өчен нигез булып тора.

4.5. Килешүгә якларның балаларны уку, тәрбияләү, карау һәм карау процессында барлыкка килә торган үзара хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы, шулай ук ата-аналардан (законлы вәкилләрдән) балаларны караган өчен түләү алу тәртибе кертелә.

4.6. Килешүне имзалау мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре өчен дә, ата-аналар (законлы вәкилләр) өчен дә мәжбүри булып тора. Килешү ике нөсхәдә төзелә, бер нөсхә Балалар бакчасында саклана, икенчесе-ата-анада (законлы вәкилләрдә).

4.7. Килешүгә кул куелганчы, Балалар бакчасы мөдире мәжбүри тәртиптә баланың ата-анасын (законлы вәкилләрен), белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру уставы, лицензиясе, мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программалары, Балалар бакчасы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган башка локаль актлары белән таныштыра.

4.8. Баланы мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә кабул итү турындагы боек ата-аналар (законлы вәкилләр) белән килешү төзегәннән соң мөдир тарафыннан чыгарыла.

4.9. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларны чираттан тыш, беренче чиратта кабул итү хокукына Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары белән билгеләнгән затлар категорияләре ия.

4.10. Белем бирү мөнәсәбәтләре түбәндәге очрақларда вакытыннан алда туктатылырга мөмкин:

- укучының яисә балигъ булмаган укучының ата-анасы (законлы вәкилләре) инициативасы буенча, шул исәптән, белем бирү программасын үзләштерүне дәвам итү өчен укучыны белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмага күчерү очрагында;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе инициативасы буенча килешүне берьяклы өзү юлы белән түбәндәге очрақларда:

а) мәктәпкәчә белем бирүнең төп белем бирү программасын үзләштерү тәмамланганның соң һәм тәрбияләнүченең агымдагы елның 1 сентябренә башлангыч гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мөдир учреждениеләрендә белем алу өчен кирәкле яшькә житүе турында;

б) баланың киләчәктә мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә булуына комачаулаучы сәламәтлеге торышы турында язма медицина бәяләмәсе буенча;

в) укучы ата-анасы (законлы вәкилләре) аркасында белем бирү оешмасына законсыз рәвештә керүгә китергән белем бирү оешмасына кабул итү тәртибен бозу очрагында;

- укучы яки балигъ булмаган баланың ата-анасы (законлы вәкилләре) һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешма ихтыярына бәйлә булмаган, шул исәптән белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешманы юкка чыгаруга бәйлә хәлләр буенча.

4.11. Баланы чыгару, төзелгән килешүне өзү һәм баланы бакчадан күчерү турында баланың ата-анасына (законлы вәкилләренә) мәжбүри язма хәбәрнамәдән (кисәтүдән) соң, ике атна узгач башкарыла. Хәбәрнамә баланың ата-анасының берсенә яки баланың законлы вәкиленә кул куйдырып тапшырыла. Ата-ана (законлы вәкилләр) хәбәрнамә алудан баш тарткан очрақта, төзелгән шартнамәне өзү һәм баланы чыгару турында хәбәрнамә (кисәтү) алырга һәм әлегә хәбәрнамәне (кисәтүне) алудан баш тарту турында язма акт рәсмиләштерергә тиеш. Мондый актны төзү датасы килешүне өзү һәм баланы чыгару турында рәсми хәбәр итү (кисәтү) датасы булып тора.

4.12. Тәрбияләнүченең ата-аналары (законлы вәкилләре) инициативасы буенча белем бирү мөнәсәбәтләрен вакытыннан алда туктату учреждение каршында нинди дә булса өстәмә, шул исәптән матди, йөкләмәләр барлыкка китерми.

Тәрбияләнүченең Балалар бакчасының мөғариф турындагы законнарда һәм локаль норматив актларында каралган хокуклары һәм бурычлары аны Балалар бакчасынан күчерү датасыннан туктатыла.

5. Балалар бакчасының мөлкәте һәм финанс-хужалык эшчәнлеге

5.1. Муниципаль биремне үтәүне финанс ягыннан тәмин итү күчмәсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчмәс мөлкәтне тотуга чыгымнарны исәпкә алып гамәлгә ашырыла, ул Гамәлгә куючы тарафыннан Балалар бакчасына беркетелгән яисә Балалар бакчасына мондый мөлкәт тартып алуга, салым түлүгә чыгымнар, салым салу объекты буларак тиешле мөлкәт таныла торган акчалар исәбеннән, шул исәптән жир кишәрлекләре исәбеннән башкарыла.

5.2. Балалар бакчасының финанс чараларын формалаштыру чыганагы булып тора:

4 Гамәлгә куючының үз акчалары;

- м – Яңа Чишмә муниципаль районының бюджет һәм бюджеттан тыш акчалары;
- гражданның һәм юридик затларның ирекле иганәләре;
- продукция сатудан алынган керем.

5.3. Учреждениенең өстәмә акчаларын жәлеп итү үз эшчәнлеген Гамәлгә куючы акчалары хисабына финанс ягыннан тәмин итүнең нормативларын һәм абсолют күләмен киметүгә китерми.

5.4. Балалар бакчасы мөстәкыйль рәвештә финанс-хужалык эшчәнлеген алып бара. Балалар бакчасын Гамәлгә куючы тарафыннан беркетелгән финанс һәм матди чаралар Устав нигезендә кулланылса, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, аларны тартып алынырга тиеш түгел.

5.5. Балалар бакчасы мөлкәте аңа Россия Федерациясе Граждан кодексы (беренче өлеш) нигезендә оператив идарә хокукында беркетелә МББУ тарафыннан үз устав бурычларын үтәү өчен кирәкле жир кишәрлеге аңа даими сроксыз файдалану хокукында бирелә.

5.6. Балалар бакчасының мөлкәтен һәм финанс ресурсларын формалаштыру чыганагы булып тора:

- 1) оператив идарә хокукында аңа беркетелгән мөлкәт;
- 2) муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидияләр;
- 3) ирекле мөлкәт кертеп һәм иганәләре;
- 4) керем китерә торган эшчәнлек;

○ Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар белән тыелмаган башка кертемнәр.

5.7. Үзәк акча акчаларын кредит оешмаларында депозитларда урнаштырырга, шулай ук кыйммәтле кәгазьләр белән алыш-бирешләр ясарга хокуклы түгел, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса.

5.8. Балалар бакчасы үз йөкләмәләре буенча оператив идарә хокукында булган барлык мөлкәт белән, күчемсез милекне һәм аңа гамәлгә куючы тарафыннан әлеге мөлкәтне сатып алуга бүлеп бирелгән акчалар хисабына гамәлгә куючы яки балалар бакчасы сатып алган аеруча кыйммәтле мөлкәттән тыш, оператив идарә итү хокукында булган мөлкәт белән җавап бирә.

5.9. Балалар бакчасы милекченең ризалыгынан башка милекчегә яки Балалар бакчасына мондый мөлкәт сатып алуга милекче тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар хисабына, шулай ук күчемсез милек белән беркетелгән аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәт белән эш итәргә хокуксыз булган мөлкәт белән оператив идарә итү хокукында булган балалар бакчасы мөстәкыйль эш итәргә хокуклы, әгәр "Коммерциел булмаган оешмалар турында" 12.01.1996 елның 12 мартындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса.

5.10. Аеруча кыйммәтле күчемле милек астында Балалар бакчасы тарафыннан устав эшчәнлеген гамәлгә ашыру шактый кыен булачак мөлкәт аңлана. Аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт төрләре гамәлгә куючы билгеләнгән тәртиптә билгеләнә. Мөлкәтне аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт категориясенә кертү турында гамәлгә куючы карары күрсәтелгән мөлкәтне Балалар бакчасына беркетү яки аны сатып алу өчен акча бүлеп бирү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта кабул ителә.

5.11. Күчемсез мөлкәтне гамәлгә куючы һәм аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәтне Балалар бакчасына беркетелгән, Гамәлгә куючы тарафыннан үзенә мондый мөлкәт сатып алуга бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган яисә сатып алынган акчалар исәбеннән арендага тапшырган очракта, мондый мөлкәтне тотуны финанс белән тәмин итү Гамәлгә куючы тарафыннан гамәлгә ашырылмый.

5.12. Балалар бакчасы федераль законнарда һәм башка норматив хокукый актларда билгеләнгән шартларда һәм тәртиптә аңа оператив идарә хокукында беркетелгән акчаларга һәм милеккә карата тапшырырга тиеш:

– зур алыш-бирешләр һәм кызыксыну булган алыш-бирешләр башкару;

– Балалар бакчасы тарафыннан мондый мөлкәт, шулай ук күчемсез мөлкәт сатып алуга милекче тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар хисабына, Хужалык жәмгыятьләренең устав (жыелма) капиталына яисә аларга мондый мөлкәтне Гамәлгә куючысы яки катнашучы буларак башка төрле рәвештә тапшыруга бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән, үзләренә

беркетелгән аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтән тыш, акча (аларны бирү шартларында башкача билгеләнмәгән булса) кертү;

- коммерцияле булмаган оешмаларга балалар бакчасын гамәлгә куючы яки катнашучы сыйфатында (эгер аларны бирү шартларында башкасы билгеләнмәгән булса) яки балалар бакчасы тарафыннан милекче тарафыннан мондый мөлкәт, шулай ук күчемсез милекне сатып алуга бүлөп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган милекче тарафыннан тапшырыла.

Балалар бакчасына беркетелгән яки учреждениегә учреждениегә әлеге мөлкәтне сатып алуга гамәлгә куючы тарафыннан бүлөп бирелгән акчалар хисабына алынган, шулай ук учреждениенен аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәте билгеләнгән тәртиптә аерым исәпкә алынырга тиеш.

5.13. Балалар бакчасы эшчәнлеген тикшерү, шулай ук аңа оператив идарә хокукында беркетелгән мөлкәтнең билгеләнеше һәм сакланышы буенча контроль Гамәлгә куючы карары нигезендә башкарыла.

5.14. Балалар бакчасы аңа Россия Федерациясе законнары нигезендә Яңа Чишмә районындагы Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык Департаментының территориаль бүлегендә ачыла торган шәхси счетлар аша кергән акчалар белән операцияләр башкара.

6. Белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның хокуклары һәм бурычлары

6.1. МББУдә тәрбияләнүчеләрнең һәм персоналның мөнәсәбәтләре хезмәттәшлек, тәрбияләнүченең шәхесен хөрмәт итү һәм аңа үсеш ирегән бирү, индивидуаль үзенчәлекләр нигезендә төзелә.

6.2. Белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларга тәрбияләнүчеләр, аларның эти-әниләре (законлы вәкилләре), педагогик хезмәткәрләр һәм аларның вәкилләре, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре керә.

6.3. Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр хокуклы:

- * Федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә, Гамәлгә куючы тарафыннан финанслана торган белем бирү программалары кысаларында түләүсез мәктәпкәчә белем алуга.

- * Тормыш һәм сәламәтлек саклау.

- * Физик һәм психик көчләнүнең барлык формаларын яклауга;

- * Кеше дәрәжәсен яклау һәм хөрмәт итү, Вөждан иреге;

- * Яше һәм шәхси үсеш үзенчәлекләре нигезендә физиологик ихтыяжларны (туклану, йокы, ял

6.б.) канәгатьләндерү.

- * Җиһазлар, уеннар, уенчыклар, уку әсбаплары бирү.

- * Тәрбияләнүчеләрнең ата-аналары (законлы вәкилләре) хокуклы:

* Балалар бакчасында балалар белән эшләүдә кулланыла торган белем бирү программасын сайларга.

* Балаларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен якларга:

* Балалар белән эшне яхшырту буенча балалар бакчасы администрациясенә тәкъдимнәр керту.

* Балага карау, тәрбия бирү, аның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, мәктәпкәчә белем бирү турындагы килешүдә каралган шартларда тәрбия һәм белем бирүне таләп итү.

* Балалар бакчасының педагогик хезмәткәрләре белән баланы (балаларны) тәрбияләү һәм укыту проблемалары буенча киңәшләшү.

* Өлеге Уставта каралган тәртиптә Балалар бакчасы белән идарә итүдә катнашырга.

* Балалар бакчасы һәм ата-аналар (законлы вәкилләр) арасындагы килешүдә билгеләнгән шартларда бала йөри торган төркемдә катнашу.

* Гамәлгә куючы, яки мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе мөдире каршында ата-аналар түләвен кичектереп тору турында үтенечнамә бирү.

* Балалар бакчасында тиешле шартлар булганда бала белән эшләү өчен педагогны сайларга.

* Балалар бакчасы мөдире һәм педагогларның балалар белән эшләү турында хисапларын тыңлау.

* Балалар бакчасына аның устав бурычларын тормышка ашыруда, балаларның физик һәм психик сәламәтлеген саклау һәм ныгыту өлешендә кулдан килгәнчә ярдәм күрсәтү.

* Балалар бакчасы һәм ата-аналар арасында килешүне вакытыннан алда өзәргә.

* Гамәлгә куючыга баланы мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләреннән язма хәбәр алынганнан соң бер ай эчендә чыгару турында карарга шикаять бирергә.

* Балалар бакчасында ата-аналар берләшмәләре булдыру

* Билгеләнгән тәртиптә балалар бакчасында тәрбияләнгән өчен түләүнең бер өлешен компенсацияләүгә.

* Балалар бакчасында Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыру турында мәгълүмат алырга.

* Администрациянең баласына карата белем бирү эшчәнлегенә кагылышлы карарларына карата белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында бәхәсләрне жайга салу комиссиясендә шикаять бирү.

6.4. Ата-аналар (законлы вәкилләре) бурычлы:

* Учреждение уставын аларның хокукларына һәм бурычларына кагылышлы өлештә башкарырга;

* Иртә яшьтә баланың интеллектуаль, физик, эхлакый үсешенә нигез салу.

* Не нарушать режим работы ДОУ.

* Баланы караган өчен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә вакытында түләргә.

- * Баланың бармавы яки аның авыруы булу ихтималы турында балалар бакчасы администрациясенә үз вакытында хәбәр итәргә.
- * Көн саен тәрбиячегә баланы шәхсэн (яки ышанычнамә нигезендә) тапшырырга һәм алырга.
- * Балалар бакчасы белән килешү шартларын намус белән үтәргә.
- * Балага антипедагогик тәрбия алымнарын кулланмаска.
- * Балалар бакчасында булганда үзләрен балалар бакчасы хезмәткәрләре һәм килүчеләр белән әдәпле тотарга.
- * Бала, башка тәрбияләнүчеләр каршында тәрбиячеләрнең абруен төшерә торган гамәлләрдән һәм сүзләрдән тыелырга.
- * Баланы тәрбияләү мәсьәләләрендә мәктәпкчә белем бирү учреждениеләренең педагогик хезмәткәрләре белән хезмәттәшлек итәргә.
- * Компенсация күләмен үзгәртүгә яки түләүне туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы турында МББУ мөдиренә әйтү.

6.5. Балалар бакчасы хезмәткәрләре хокукы:

- * Әлеге Уставта каралган тәртиптә Балалар бакчасы белән идарә итүдә катнашырга.
- * Һөнәри намусны һәм абруен яклаура.
- * Федераль, региональ һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларда каралган башка хокуклар.

6.6. Учреждениенең педагогик хезмәткәрләре хокукы:

- * Белем бирү программаларын эшләүдә катнашу.
- * Педагогик хезмәткәрләрнең Һөнәри этикасы нормаларын бозуга карата гадел һәм объектив тикшерү хокукы;
- * Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә хезмәт пенсиясен вакытыннан алда билгеләү, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә социаль ярдәмнең башка чараларына.
- * өзлексез укытучы эшенең һәр 10 елы өчен озак вакытлы (1 елга кадәр) отпуск.
- * Мәктәпкчә белем бирү программасы нигезендә укыту һәм тәрбия методикаларын, уку әсбапларын һәм материалларны, дәреслекләрне ирекле сайлап алу һәм куллану.
- * Квалификация күтәрү Бу максатларда администрация хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү һәм Һөнәри яңадан эзерләү системасында уңышлы укыту өчен кирәкле шартлар тудыра.
- * Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән социаль ташламалар һәм гарантияләр, шулай ук Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы мэгариф системасының педагогик хезмәткәрләренә бирелә торган өстәмә социаль ярдәм чараларына.

* Өлеге Устав белән билгеләнгән тәртиптә МББУ идарәсендә катнашу;

* Федераль законнарда каралган башка хокуклар һәм ирекләр.

6.7. Балалар бакчасы хезмәткәрләре бурычлы:

Балалар бакчасы уставын, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең башка локаль норматив актларын үтәргә; хокукый, эхлакый һәм этик нормаларны үтәргә, һөнәри этика таләпләренә туры килергә; тәрбияләнүчеләрнең һәм белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның намусын һәм абруен хөрмәт итәргә; квалификация характеристикалары һәм һөнәри стандартлар таләпләренә туры килергә; билгеләнгән тәртиптә аттестация үтәргә һәм үз һөнәри дәрәжәсен даими рәвештә арттырырга; хезмәт шартнамәсе шартларын үтәргә;; тәрбияләнүчеләрнең хокукларын һәм ирекләрен яклау турында кайгыртырга, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) хокукларын хөрмәт итәргә; хезмәтне саклау өлкәсендә белемнәрне һәм күнекмәләрне Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә укыту һәм тикшерү узарга; федераль законнарда каралган башка бурычларны үтәргә.

6.8. Педагог хезмәткәрләр бурычлы:

Балалар бакчасы уставын, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, куркынычсызлык техникасы һәм янгың куркынычсызлыгы кагыйдәләрен, хезмәт килешүе шартларын, вазифа инструкцияләрен үтәргә; белем бирү процессы вакытында балаларның тормышын һәм сәламәтлеген сакларга; балаларны физик һәм психик көчләнүнең барлык формаларыннан сакларга; баланы тәрбияләү һәм укыту мәсьәләләре буенча гаилә белән хезмәттәшлек итәргә; һөнәри осталькка ия булырга, даими рәвештә аларны камилләштерергә.; һөнәри этика нормаларын үтәргә, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең башка хезмәткәрләре, ата-аналар (законлы вәкилләр), балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләр, башка килүчеләр белән үзара мөнәсәбәтле булырга, коллективта эхлакый-психологик климатны бозуга китерә торган гамәлләр яки әйтемнәрдән тыелырга; тәрбияләнүчеләрнең психик үсеш үзенчәлекләрен һәм аларның сәламәтлеге торышын исәпкә алырга, сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан белем алу өчен кирәкле махсус шартларны үтәргә, кирәк булганда медицина оешмалары белән хезмәттәшлек итәргә;; хезмәт законнары нигезендә эшкә кергәндә башлангыч медицина тикшерүләрен, шулай ук мәктәпкәчә белем бирү юнәлеше буенча чираттан тыш медицина тикшерүләрен үтәргә; педагогик совет кабул иткән программалар нигезендә белем бирү-тәрбия эшен планлаштырырга һәм гамәлгә ашырырга;

тәрбияләнүчеләрнең хокукларын һәм ирекләрен сакларга, белем бирү процессы чорында аларның тормышы, сәламәтлеге һәм иминлеге өчен җаваплылык тотарга; хезмәтне саклау һәм янгың куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәргә; федераль законнарда, Россия Федерациясе

субъектының норматив хокукый актларында, жирле үзидарэ органнары актларында, балалар бакчасының локаль норматив актларында каралган башка бурычларны үтэргэ.

6.9. Үз хокукларын яклау максатларында тәрбияләнүчеләрнең ата-аналары (законлы вәкилләре) мөстәкыйль рәвештә яки үз вәкилләре аша хокуклы:

- МББУнең идарэ органнарына тәрбияләнүчеләрнең, аларның ата-аналарының (законлы вәкилләренен) хокукларын бозучы һәм (яки) кысучы хезмәткәрләргә карата куллану турында мөрәжәгать, дисциплинар жәза бирү. Мондый мөрәжәгатьләр элеге органнар тарафыннан тәрбияләнүчеләрне һәм аларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) жәлеп итеп, мәжбүри карап тикшерелергә тиеш;
- белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында бәхәсләрне жайга салу комиссиясенә, шул исәптән педагогик хезмәткәр мәнфәгатьләре конфликты булу яки булмау турындагы мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итэргә;
- хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауның Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка алымнарын кулланырга.

6.10. Барлык Балалар бакчасы хезмәткәрләре өчен эш бирүче булып юридик зат буларак элеге Балалар бакчасы тора. Педагогик эшчәнлеккә педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары буенча житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр вазыйфаларының Бердәм квалификация белешмәлегенен гамәлдәге квалификация таләпләре һәм тиешле эшчәнлек төре буенча һөнәри стандартлар белән билгеләнә торган белем бирү цензы булган затлар кертелә.

6.11. Балалар бакчасында хезмәт эшчәнлегенә түбәндәге затларга рөхсәт ителми:

1.) шәхеснең тормышына һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм абруена каршы жинаять кылган өчен (законсыз урыннан тыш, психиатрия стационарына, яла ягу һәм мыскыл итүгә), шәхеснең женси кагылыгысызлыгына һәм женси ирегенә, гаиләгә һәм балигь булмаганнарга, халыкның сәламәтлегенә һәм жәмәгать эхлагына, конституциячел строй һәм дәүләт иминлегенә нигезләренә, шулай ук ижтимагый куркынычсызлыкка каршы жинаять кылган өчен хөкем ителгән затлар;

2.(шәхеснең тормышына һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм абруена каршы авыр һәм аеруча авыр жинаятьләр кылган өчен (законсыз урыннан тыш, психиатрия стационарына психиатрия стационарына, яла ягу һәм мыскыллау), гаиләгә һәм балигь булмаган балаларга, халыкның сәламәтлегенә һәм жәмәгать эхлагына, конституциячел строй һәм дәүләт иминлегенә нигезләренә, шулай ук ижтимагый куркынычсызлыкка каршы авыр һәм аеруча авыр жинаятьләр кылган өчен хөкем ителгән затлар;

3) шәхеснең женси кагылгысызлыгына һәм женси ирегенә каршы жинаять кылган өчен хөкем ителгән затлар.

Педагогик эшчәнлек рөхсәт ителми торган затлар:

- суд карары нигезендә педагогик эшчәнлек белән шөгыйльләну хокукыннан мәхрүм ителгән;
- авыр һәм аеруча авыр жинаятьләре өчен хөкем ителүе алынмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем ителгәннәр;
- федераль законда билгеләнгән тәртиптә эшкә сәләтсез дип танылган;
- сәламәтлек саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланган исемлектә каралган авырулары булганнар.

6.12. Хезмәткәр белән Балалар бакчасы арасындагы мөнәсәбәтләр хезмәт килешүе белән жайга салына, аның шартлары Россия Федерациясенә хезмәт законнарына каршы килә алмый.

6.13. Педагогик хезмәткәрләр биш елга бер тапкыр аттестацияне балалар бакчасы мәдире тарафыннан раслана һәм хезмәткәрләрнең вәкиллекле органы белән килештерелгән педагогик хезмәткәрләрне аттестацияләү турындагы Нигезләмә нигезендә балалар бакчасы мәдире боерыгы нигезендә төзелә торган аттестация комиссиясе тарафыннан үзләре биләгән вазыйфаларга туры килү-килмәүне раслау максатыннан үтәләр.

6.14. Балалар бакчасы хезмәткәрен эштән азат итү Россия Федерациясе Хезмәт Кодексында 2001 елның 30 декабрәндәге 197-ФЗ номерлы нигезләр барлыкка килгән очракта гамәлгә ашырыла.

6.15. Махсус белем бирү ихтыяжлары булган, шул исәптән авыр тормыш хәлендә булган балаларның башка категорияләрен балалар бакчасына керткәндә, тиешле квалификациясе булган өстәмә педагогик хезмәткәрләр жәлеп ителергә мөмкин.

7. Балалар бакчасы белән идарә итү

7.1. Балалар бакчасы белән идарә итү федераль законнар, башка норматив хокукый актлар һәм әлеге устав нигезендә бердәм башлангыч һәм коллегияльлек принципларын яраштыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Гамәлгә куючы компетенциясенә керә:

- 1) Уставны раслау, аңа үзгәрешләр кертү;
- 2) мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен ачу (шул исәптән гамәлдәге муниципаль учреждение тибын үзгәртү юлы белән), аны үзгәртеп кору һәм бетерү;
- 3) балалар бакчасының белем бирү эшчәнлеген, шулай ук балалар бакчасына оператив идарә хокукында беркетелгән, йә гамәлгә куючы тарафыннан әлеге мөлкәтне сатып алуга бүлөп

- бирелгән акчалар хисабына сатып алынган мөлкәтнең максатчан кулланылышын контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;
- 4) мәдирне билгеләү һәм аның вәкаләтләрен туктату, шулай ук аның белән хезмәт шартнамәсен төзү һәм туктату;
  - 5) Балалар бакчасы эшчәнлеген тикшереп торуны гамәлгә ашыру, билгеләнгән рәвешләр буенча хисапчылыкны жыю һәм гомумиләштерү;
  - 6) клубның уставында каралган төп эшчәнлек төрләре нигезендә юридик һәм физик затларга (алга таба - муниципаль бирем) дәүләт хезмәтләре күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль заданиене формалаштыру һәм раслау;
  - 7) Балалар бакчасының күчәмсез мөлкәте белән эш итү, шул исәптән аны арендага бирү буенча килешүне алдан килештерү;
  - 8) Гамәлгә куючы тарафыннан мондый мөлкәт сатып алуга бүлеп бирелгән акчалар хисабына Балалар бакчасын Гамәлгә куючы яисә Балалар бакчасы сатып алган аеруча кыйммәтле күчәмле мөлкәт белән эш итүне килештерү;
  - 9) аеруча кыйммәтле күчәмле мөлкәт исемлеген билгеләү;
  - 10) муниципаль милекне Балалар бакчасына оператив идарә хокукында беркетү, шулай ук мондый мөлкәтне алу;
  - 11) Балалар бакчасы эшчәнлегенә төп төрләренә карый торган физик һәм юридик затлар өчен билгеләнгән муниципаль биремнән тыш түләүне (эшне) билгеләү тәртибен билгеләү, шулай ук билгеләнгән муниципаль бирем чикләрендә федераль законнарда билгеләнгән очракларда;
  - 12) аеруча кыйммәтле күчәмле мөлкәттән тыш, хужалык жәмгыятьләренең устав (склад) капиталына яисә аларны Гамәлгә куючы яки катнашучы буларак башка төрле рәвештә тапшыру хокукын кертүне килештерү;
  - 13) муниципаль биремнең үтәлешен финанс белән тәмин итү;
  - 14) МББУнең финанс-хужалык эшчәнлегенә планын төзү һәм раслау тәртибен билгеләү;
  - 15) мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең финанс-хужалык эшчәнлеген тикшерү;
  - 16) мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең штат расписаниесен килештерү;
  - 17) үз компетенциясе кысаларында норматив документлар чыгару;
  - 18) Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хокукый актлар нигезендә башка бурычлар.

7.3. Билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендә балалар бакчасы компетенциясенә керә:

- 1) эчке хезмәт тәртибе һәм башка локаль актларын эшләү һәм кабул итү;

- 2) дәүләт һәм жирле нормалар һәм таләпләр, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә, белем бирү эшчәнлеген, биналарны матди-техник тәэмин итү;
- 3) Гамәлгә куючыга һәм жәмәгатьчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм тотылуы турында еллык хисап, шулай ук үз-үзеңне тикшерү нәтижәләре турында хисап бирү;
- 4) Хезмәткәрләрне эшкә алу, алар белән бәяләмә һәм хезмәт килешүләрен өзү, вазыйфай бурычларны бүлү, хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартлары тудыру һәм оештыру;
- 5) Белем бирү учреждениеләренең белем бирү программаларын эшләү һәм раслау;
- 6) Гамәлдәге законнарда башкача билгеләнмәгән булса, балалар бакчасын үстерү программасын гамәлгә куючы белән килешү буенча эшләү һәм раслау;
- 7) Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләрне кабул итү;
- 8) Үзара тикшерү үткәру, белем бирү сыйфатын бәяләүнең эчке системасы эшчәнлеген тәэмин итү;
- 9) «Интернет» челтәрендә мәгариф учреждениесенең рәсми сайты булдыруны һәм алып баруны тәэмин итү;
- 10) Гамәлгә куючы тарафыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә;

7.4. МББУ үз эшчәнлеген мәгариф турындагы законнар нигезендә, шул исәптән, мәгариф турындагы законнар нигезендә башкарырга тиеш:

- 1) белем бирү программаларын тулы күләмдә гамәлгә ашыруны, тәрбияләнүчеләрне эзерләү сыйфатының билгеләнгән таләпләргә туры килүен, кулланыла торган формаларның, чараларның, тәрбиянең яшь, психофизик үзенчәлекләренә, сәләтенә, сәләтләренә, мәнфәгатьләренә һәм ихтыяжларына туры килүен тәэмин итү;
- 2) Белем алучыларны укытуның, тәрбияләүнең, өйрәнүчеләрне карауның һәм карауның куркынычсыз шартларын, белем алучыларның, мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген тәэмин итә торган билгеләнгән нормалар нигезендә аларның эчтәлеген булдырырга;
- 3) Тәрбияләнүчеләрнең, тәрбияләнүчеләрнең ата-аналарының (законлы вәкилләренең) , учреждение хезмәткәрләренең хокукларын һәм ирекләрен сакларга.

7.5. Балалар бакчасының бердәнбер башкарма органы булып балалар Бакчасы мөдире тора.

Балалар бакчасы мөдире хезмәт килешүе нигезендә Россия Федерациясе хезмәт законнары нигезендә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә һәм вазыйфасыннан азат ителә.

7.6. Балалар бакчасы мөдире Балалар бакчасы эшчәнлегенә белән Россия Федерациясе законнары һәм әлегә Устав нигезендә җитәкчелек итә, Балалар бакчасы эшчәнлегенә өчен җаваплы. Мөдир үз

вәкаләтләренә бер өлешен урыңбасарларына, шулай ук аерымланган структур бүлекчәләр житәкчеләренә, шул исәптән вакытлыча үз булмаган чорда тапшырырга хокуклы.

7.7. Балалар бакчасы мәдире Гамәлгә куючы компетенциясе кысаларында кабул ителгән Балалар бакчасы эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча гамәлгә куючы карарларының үтәлешен оештыра.

7.8. Балалар бакчасы мәдире ышаныч кәгазеннән башка балалар бакчасы исемнән эш итә, шул исәптән:

- Балалар бакчасы исемнән граждан-хокукый һәм хезмәт шартнамәләре төзи, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә штат расписаниесен, хезмәткәрләренә вазифа инструкцияларын һәм структур бүлекчәләр турында нигезләмәләренә раслый;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә финанс-хужалык эшчәнлегенә планын, аның еллык һәм бухгалтерлык хисабын раслый;
- принимает локальные нормативные акты, регламентирующие деятельность ДОО по вопросам, отнесенным к его компетенции настоящим Уставом, в порядке, установленном настоящим Уставом;
- Яңа Чишмә муниципаль районы шәһәр округының финанс органнарында шәхси счетлар ачылуны тәмин итә
- РФ салым законнары белән билгеләнә торган тәртиптә һәм күләмнәрдә салымнарны һәм жымнарны вакытында түләүне тәмин итә, билгеләнгән тәртиптә статистик, бухгалтер һәм башка хисапларны тапшыра;
- вәкилләк хокукына балалар йорты исемнән, ышанычнамәләр бирә;
- боерыклар һәм күрсәтмәләр чыгара, барлык мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләре тарафыннан үтәргә тиешле йөкләмәләр һәм күрсәтмәләр бирә;

7.9. Балалар бакчасы мәдире шулай ук түбәндәге вәкаләтләренә башкара:

- балалар бакчасы эшчәнлегендә законлылыкны саклауны тәмин итә;
- тулаем алганда, Балалар бакчасы эшен планлаштыра һәм оештыра, аерым алганда, белем бирү процессы барышын һәм нәтижеләрен контрольдә тотып, балалар бакчасы эшенең сыйфаты һәм нәтижеләренә өчен җавап бирә;
- Балалар бакчасын лицензияләү һәм дәүләт аккредитациясенә эзәрләү, шулай ук балалар бакчасы идарәсенә коллегияль органнарына сайлауларны үткөрү буенча эшенә оештыра;
- Балалар бакчасының педагогик һәм башка хезмәткәрләрен эшкә кабул итә һәм азат итә;
- Балалар бакчасы хезмәткәрләренә хезмәт хакын, шул исәптән окладлар, өстәмәләр һәм окладларга өстәмәләр, Балалар бакчасы хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү турындагы Нигезләмә, законнар һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләр билгели;

- хезмәткәрләрнең эш графигын һәм педагогик йөкләнешен раслый;
- Балалар бакчасына кабул итү турында боерыклар чыгара;
- педагогик совет өчен баланы күчерү турында дәлилләнгән тәкъдим эзерли; педагогик совет карары нигезендә баланы күчерү турында боерык чыгара;
- тәрбияләнүчеләрнең һәм хезмәткәрләрнең тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәмин итүне оештыра;
- тәрбияләнүчеләр контингентын формалаштыра;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә тәрбияләнүчеләргә социаль ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыру чараларын, тәрбияләнүчеләрнең хокукларын яклауны оештыра;
- уку-укыту-матди базасын исәпкә алуны, саклауны һәм тулыландыруны, документларны исәпкә алуны һәм саклауны тәмин итә;
- эш башкаруны оештыра;
- шәхси мәгълүматларны саклау тәртибен билгели һәм аның үтәлешен тәмин итә;
- Балалар бакчасы биналарында хезмәтне саклау, куркынычсызлык техникасы һәм янғын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәү өчен җаваплы затларны билгели;
- Балалар бакчасы эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча дәрәсләр, киңәшмәләр, инструктажлар, башка гамәлләр үткәрә;
- хезмәткәрләр арасында вазыйфаларны бүлә;
- Балалар бакчасы хезмәткәрләрен дисциплинар һәм башка җаваплылыкка җәлеп итә;

7.10. Балалар бакчасы мөдире бурычлы:

- үткәрү тәртибе һәм сроклары Гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән мәҗбүри аттестацияне узарга;
- Гамәлгә куючының муниципаль биремен тулысынча үтәүне тәмин итү;
- муниципаль һәм башка хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү, эшләр башкару буенча даими эш алып баруны тәмин итү;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең финанс-хужалык эшчәнлегенә планын төзүне, раслау һәм үтәүне тәмин итү;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләренә вакытында хезмәт хакын түләүне тәмин итү, хезмәткәрләргә хезмәт хакын арттыру буенча чаралар күрү;
- балалар бакчасында эшләнүчеләргә имин хезмәт шартлары тәмин итү;
- оператив идарә итү хокукында балалар бакчасы эшчәнлегенә нәтижеләре һәм аңа беркетелгән мөлкәтне файдалану турында хисап төзүне һәм раслауны тәмин итәргә;

- Яңа Чишмә муниципаль районы бюджетыннан мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә бирелә торган бюджет акчаларын максатчан куллануны һәм финанс дисциплинасының үтәлешен тәмин итү;
- МББУ милке белән килешү төзүне гамәлгә куючы белән килешүне тәмин итү;
- балалар бакчасы хезмәткәрләренә эчке хезмәт тәртибе һәм хезмәт дисциплинасы кагыйдәләрен үтәүне тәмин итү;
- билгеләнгән тәртиптә балалар бакчасы хезмәткәрләрен аттестацияләүне оештыру;
- һәр баланың ата-аналары (законлы вәкилләре) белән Балалар бакчасы арасында шартнамәләр төзү;
- балаларны кабул итүне һәм аларның яше, сәламәтлеге торышы, Уставта билгеләнгән тәртиптә индивидуаль үзенчәлекләр нигезендә балалар төркемнәрен комплектауны гамәлгә ашыру;
- куркынычсызлык техникасы, янгын куркынычсызлыгы нормаларын һәм кагыйдәләрен, тәрбияләнүчеләрен һәм мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләренә тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәмин итә торган санитар-эпидемиологик кагыйдәләргә һәм нормативларны үтәү режимын булдыру;
- укучылар һәм хезмәткәрләр сәламәтлеге өчен куркыныч шартлар булганда уку-укуту процессын тыю;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен яңа уку елына эзерләүне оештырырга, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен кабул итү актына имза салырга;
- мэгариф өлкәсендә идарә итүне гамәлгә ашыручы дәүләт органнарының, дәүләт контроль һәм күзәтчелек органнарының хокукый актларының, белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында бәхәсләргә жайга салу комиссиясе карарларының үтәлешен тәмин итү;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләренә даими түләүсез медицина тикшерүләре үткәргән тәмин итү;
- туклану, азык-төлек асортиментын яхшырту, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә сыйфатлы азык эзерләү өчен шартлар тудыру буенча чаралар күрү;
- тәрбияләнүченә авыруы, санатор-курорт дэвалавы, карантин, ата-аналарның (законлы вәкилләренә) еллык ялын узган очракта, жәйге чорда, баланың мәктәпкәчә белем бирү урынынын алган ата-аналарның (законлы вәкилләренә) ял вакыты һәм дэвамлылыгына бәйсез рэвештә, 90 календарь көнгә кадәр саклау;
- баланың килмәвенә нигезле сәбәпләре булмауны ачыклау;

7.11. МББУ житәкчесе, әлеге килешү дәрес түгел дип табылуға карамастан, зур алыш-биреш ясау нәтижәсендә, учреждениегә китерелгән зыян күләмендә җавап тота.

7.12. МББУдә идарәнең коллегияль органнары формалаша, аларга МББУнең хезмәт коллективының гомуми җыелышлары, педагогик совет, ата-аналар комитеты керә.

7.13. Балалар бакчасы хезмәткәрләренең гомуми җыелышы идарәнең коллегияль органы булып тора, аның компетенциясенә түбәндәге мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү керә:

- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен үстерү планына, шул исәптән мәгариф эшчәнлегенең юнәлешләре һәм мәктәпкәчә белем бирү эшчәнлегенең башка төрләре турында тәкъдимнәр кертү;
- күмәк килешү төзү кирәклегенә турында карар кабул итү;
- сәламәтлекне саклау һәм ныгыту, тәрбияләнүчеләрне һәм хезмәткәрләрне тукландыруны оештыру өчен шартлар тудыру

7.14. Гомуми җыелыш вакытсыз гамәлдә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләрен, аерым структур бүлекчәләр хезмәткәрләрен дә кертәп, тулы эш көне шартларында эшләүче гомуми җыелыш үткәрү датасына үз эченә ала. Хезмәткәрләренең гомуми җыелышы елына ике тапкырдан да ким түгел үткәрелә. Хезмәткәрләренең гомуми җыелышын чакыру турындагы карарны балалар бакчасы мөдире кабул итә. Гомуми җыелыш булып санала, әгәр анда балалар бакчасы хезмәткәрләренең яртысыннан артыгы катнашкан булса.

7.15. Гомуми җыелыш карарлары гади күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм беркетмә белән рәсмиләштерелә. Карарлар мәжбүри булып тора, карарларның үтәлеше мәктәпкәчә белем бирү учреждениесә мөдире тарафыннан оештырыла. Мөдир эшчәнлегенең чираттагы гомуми җыелышында һәм (яки) үткән гомуми җыелыш карарларын үтәү барышы турында хисап тота.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенен уставын үзгәртү һәм тулыландыру турында тәкъдимнәр кертү, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен раслау, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең идарәче советы турында Нигезләмә кабул итү, идарәче совет эшчәнлеген туктату турында карар кабул итү һәм яңа составны формалаштыру турындагы мәсьәләләр буенча карарлар өчтән икесенә күпчелек тавыш белән кабул ителә.

7.16. Гомуми җыелыш балалар бакчасы исемненән аның компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча эш итәргә хокуклы. Уставның гомуми җыелышы компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләр буенча гомуми җыелыш балалар бакчасы исемненән чыгыш ясамый.

7.17. Педагогик совет мәгариф эшчәнлегенең төп мәсьәләләрен карау өчен даими эшләүче коллегияль идарә органы булып тора. Педагогик совет әгъзалары булып барлык педагогик хезмәткәрләр (шул исәптән аерым структур бүлекчәләр), шулай ук эшчәнлегә белем бирү

процессын карап тоту һәм оештыру белән бэйле булган башка балалар бакчасы хезмәткәрләре тора. Педагогик совет рәисе-балалар бакчасы мөдире.

7.18. Аның компетенциясенә керүче мәсьәлэләр буенча педагогик совет карарлары, әгәр утырышта аның әгъзаларының яртысынан да ким булмаган өлеше булса, вәкаләтле. Жәмәгать Советы карарлары күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, Ижтимагый совет рәисенә тавышы хәлиткеч булып тора.

7.19. Педагогик совет тулы составта елына дүрт тапкырдан да ким булмаган күләмдә жыела. Агымдагы мәсьәлэләрне карау өчен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә структур бүлекчәләрендә әлеге бүлекчәләрдә эшләүче педагогик хезмәткәрләр арасынан төзелә торган кече педагогик Советлар чакырыла.

7.20. Педагогик совет:

- уку-укыту планнарын, программаларын, укыту-методик материалларын, белем бирү процессының формаларын, методларын һәм аларны тормышка ашыру ысулларын сайлап алу турында фикер алыша һәм үткәрә;
- педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү, аларның ижади башлангычларын үстерү, алдынгы педагогик тәҗрибәне тарату эшен оештыра;
- педагогик хезмәткәрләрне аттестацияләү турында нигезләмә килештерә;
- тәҗрибә-эксперименталь эш юнәлешләрен билгели;
- педагогик тәҗрибәне ачыклай, гомумиләштерә, тарата, кертә;
- түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләрен оештыру, аларны карап тоту һәм аларның сыйфаты мәсьәлэләрен карый;
- белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы локаль норматив актларны килештерү турында карар чыгара һәм кабул итә.

7.21. Гомуми жыелыш балалар бакчасы исеменнән аның компетенциясенә караган мәсьәлэләр буенча эш итәргә хокуклы.

Педагогик совет компетенциясенә кертелмәгән мәсьәлэләр буенча педагогик совет балалар бакчасы исеменнән чыгыш ясамый

7.22. Төркемнең ата-аналар комитеты 2-4 кешелек төркемдәге ата-аналар жыелышы булып сайлана. Төркемнең ата-аналары жыелышы булып балалар бакчасының ата-аналар комитетына 1 вәкил сайлана. Ата-аналар комитетлары комитет әгъзалары тарафыннан алар арасынан сайлана торган рәисләргә ия. Ата-аналар комитетлары составы балалар бакчасы мөдире боерыгы белән бер елга раслана. Бер үк затлар ата-аналар комитеты составына рәттән бер сөктән артык керә ала. Ата-аналар комитеты составында функцияләргә оптималь бүлү һәм эшчәнлекнең нәтижелелеген арттыру максатларында структур бүлекчәләр төзелергә мөмкин.

7.23. Иң мөһим мәсьәләләрне хәл итү һәм фикер алышу өчен балалар бакчасының ата-аналар комитеты балалар бакчасының ата-аналар жыелышын чакыра. Төркемнең ата-аналар комитеты төркемнең ата-аналары жыелышын чакыра.

7.24. Ата-аналар комитетлары вәкаләтләренә балалар бакчасы эшчәнлеген оештыруның барлык мәсьәләләре буенча тәкъдим итү карарларын кабул итү керә.

Ата-аналар комитетлары педагогик совет тарафыннан раслана торган ата-аналар комитетлары турындагы Нигезләмә нигезендә эшли.

8. Мәктәпкәчә белем биру учреждениеләрен үзгәртеп кору, үзгәртү һәм бетерү. Документны саклау

8.1. Балалар бакчасы федераль законнарда каралган тәртиптә, гамәлгә куючы карары буенча үзгәртелергә мөмкин.

8.2. Балалар бакчасы тибын үзгәртү федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә, гамәлгә куючы – Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы башкарма комитеты карары буенча гамәлгә ашырыла.

8.3. Балалар бакчасын бетерү турында Карар кабул ителгән очракта ликвидация комиссиясе төзелә. Учреждениенең кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган мөлкәте, шулай ук федераль законнар нигезендә Учреждение йөкләмәләре буенча түләттерү мөмкин булмаган мөлкәт ликвидация комиссиясе тарафыннан тиешле мөлкәтнең милекчесенә тапшырыла.

8.4. Балалар бакчасын үзгәртеп корганда яки бетергәндә булган документларның, фәнни һәм белем биру мәгълүматларының кәгазь һәм электрон чыганаclarда һәм мәгълүмат банкларында саклануы тәмин ителергә тиеш.

Балалар бакчасын үзгәртеп корганда документлар оешманың хокук дөвамчысына тапшырыла. Балалар бакчасын бетергәндә документлар гамәлгә куючы архивына тапшырыла.

9. Уставны үзгәртү тәртибе.

9.1. Әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр федераль законнарда бюджет учреждениеләре өчен билгеләнгән тәртиптә кертелә, гамәлгә куючы тарафыннан раслана һәм дәүләт органнарында юридик затларны теркәргә

тиеш. consultantplus://offline/main?base=MLAW;n=121944;fld=134;dst=100018

Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр аларны законда билгеләнгән тәртиптә теркәгәннән соң үз көченә керә.

10. Балалар бакчасы эшчәнлеген регламентлаштыручы локаль актлар

10.1. МББУ Россия Федерациясе законнары нигезендә белем бирү мөнәсәбәтләрен жайга сала торган нормалар (алга таба - локаль норматив актлар) булган локаль норматив актлар кабул итә.

10.2. Балалар бакчасы эшчәнлеген регламентлаштыру максатларында түбәндәге локаль актлар раслана һәм бастырыла: нигезләмәләр, инструкцияләр, кагыйдәләр, планнар, графиклар, штат расписаниесе, дәрәсләр расписаниесе, балалар бакчасы мөдире боерыклары һәм боерыклары.

10.3. Учреждениенең локаль актлары әлеге Уставка каршы килә алмый.

3

11. Йомгаклау нигезләмәләре

11.1 Балалар бакчасына эшкә алынучы затлар әлеге устав белән танышырга тиеш.

11.2. Әлеге устав белән жайга салынмаган барлык мәсьәләләр Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хокукый актлар белән жайга салына.